

IV. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato vzdělávací oblast je v našem vzdělávání zakotvena do období 1. stupně ZŠ. V 1. – 3. ročníku je realizována prostřednictvím předmětu **Prvouka**. Ve 4. a 5. ročníku na prvouku navazují předměty **Přírodověda** a **Vlastivěda** po 2 hodinách týdně na každý předmět.

Z názvu oblasti již vyplývá její zaměření na poznávání světa okolo nás. Žáci jsou tedy nejprve seznamováni s nejbližším přírodním okolím a také se sociálním prostředím ve škole, doma i v regionu. Pro dobré pochopení vnějšího světa se žáci učí základním dovednostem, jako je orientace v čase a prostoru, svět financí, bezpečnost na ulicích a v dopravě i mezi lidmi a praktické poznávání živé i neživé přírody. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Začnou – li se děti dobře orientovat ve svém blízkém okolí, jsou připraveny na řešení obtížnějších situací lidského života. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace.

Pro hlubší pochopení a poznání přírodních zákonitostí, lidských vztahů a vývoje naší země i světa je tato oblast dále rozdělena na dva předměty:

- **Přírodovědu**, která se podrobně zabývá vnější i vnitřní stavbou organismů, ekologickými vazbami, ovlivněním přírody člověkem, zdravým životním stylem člověka i globálními a environmentálními problémy, a přírodou neživou s jejími fyzikálními vlastnostmi
- **Vlastivědu**, která prohlubuje vztah k tradicím a historii země prostřednictvím nauky o české historii a významných osobnostech, ale také díky lepšímu poznání regionu, v němž žijeme, a rozšiřuje také zájem dětí o objevování krajiny u nás a v zahraničí v rámci poznávání zeměpisných kategorií a zajímavostí.

Specifické cíle vzdělávací oblasti:

- žák vyhledává informace z různých zdrojů, třídí a uplatňuje získané informace v běžném životě
- žák hodnotí své činnosti, výsledky, pokrok, práci ostatních, chyby, apod.
- žák se snaží identifikovat problém, aktivně přistupuje k řešení problémů
- žák se zapojuje do diskuse
- žák pracuje samostatně, ale dodržuje také pravidla týmové práce
- žák chápe význam správného životního stylu, buduje si kladný vztah k přírodě a její ochraně
- žák dodržuje své povinnosti ve škole i mimo ni a zná svá práva
- žák respektuje různorodost mezi žáky
- žák si vytváří vztah založený na úctě k minulosti, tradicím
- žák poukazuje na globální ekologické problémy
- žák dbá na dodržování bezpečnostních pravidel
- žák směřuje využívání svých znalostí a zkušeností k rozvoji osobního života
- žák je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti
- žák se orientuje v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- žák poznává podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vznik nemocí a úrazů a jejich předcházení, upevňuje si preventivní chování, rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví či bezpečnosti sebe i ostatních, včetně chování při mimořádných událostech.

Nejčastější formy výuky:

• Frontální výuka • Práce ve dvojicích • Skupinová práce • Individuální práce • Projektové vyučování • Exkurze	• Vycházky do přírody a výlety do regionů • Didaktické hry • Laboratorní práce

Metody používané při výuce:

- Práce s učebnicí
- Práce s pracovními listy (sešity)
- Popis podle nástěnných obrazů
- Práce s kartičkami, obrázky, fotografiemi a dalšími pomůckami
- Hledání v atlasech a encyklopediích

- Výklad
- Zapojení smyslů při zkoumání živé přírody
- Vytváření nákresů a tematických obrázků
- Sběr přírodnin a vytváření sbírek
- Pozorování a práce s texty v muzeích
- Vytváření schémat a systémů
- Výpisky z učebnice
- Zkoumání přírodnin pomocí laboratorních pomůcek
- Pokusy
- Vyplňování prac. listů v projektové práci a prezentace
- Práce s informacemi pomocí informačních technologií
- Referát

